חיבור כפרים פלסטיניים לרשת המים בשטח סי

בשטח C של הגדה המערבית, הנמצא בשליטה ישראלית, ישנם מאות כפרים וקהילות פלסטיניים. ביניהם ישנן כ-60 קהילות רועים אשר אינן מחוברות כלל לרשת המים. מרבית קהילות אלה נמצאות במקום מושבן כבר עשרות רבות של שנים אך אינן מוכרות על ידי ישראל ובכך נמנעת מהן הגישה למים. בקהילות אלה ישנם מעל לעשרת אלפים תושבים הנמצאים במצוקה יום-יומית של מים, מצוקה אשר משפיעה על כל תחום מתחומי חייהם ובמיוחד מנקודת מבט בריאותית וכלכלית. המים משמשים אותם לצריכה אישית של שתייה, בישול, ניקיון ורחצה וכן משמשים להרוות את צימאונם של העדרים אותם הם מגדלים ושעליהם פרנסתם.

"כפתגם כללי וגם כאמת לאמיתה, אין חיים ללא מים, אנחנו מתים מוות איטי, גם אנחנו וגם העדרים שלנו והעיבודים שלנו, אין דרך לנקות את הגוף שלנו כמו שצריך או לכלים שלנו, אנחנו שותים מים מזוהמים, יחד עם זאת אנחנו נהרגים כלכלית וגם בריאותית"

בהעדר חיבור למים, על הקהילות להוביל מים ממקומות מרוחקים באמצעות ג'ריקנים, או לרכוש מים מסוחרים מקומיים המובילים את המים במיכליות, כאשר המחיר נקבע בהתאם לספק ולמרחק של הכפר מנקודת המילוי. לעיתים נדרשת נסיעה של עשרות קילומטרים, כך שהעלויות עבור כל קוב מים יכולות להאמיר ל-50 ₪ לקוב. באופן ממוצע המחיר לקוב מים באמצעות הובלה נמצא בטווח שבין 20-40 ₪ לקוב, לעומת כ-5 ₪ לקוב בחיבור לרשת (ללא אגרת ביוב). ההוצאה היחסית של משק בית על מים בקהילות אלה, עשויה להגיע ל-30% מהכנסת המשפחה, בעוד עבור משפחה ישראלית ההוצאה החודשית על מים מגיעה לכל היותר ל-2% מההוצאות החודשיות.



האגודה לזכויות האזרח בישראל
جمعية حقوق المواطن في اسرائيل
The Association for Civil Rights in Israel

מתכננים למען זכויות תכנון
مخططون من أجل حقوق التخطيط
PLANNERS FOR PLANNING RIGHTS

בְּמקום
بمكوم
BIMKOM

Bimkom, an independent and professional organization, is grateful to its donors who support the promotion of Human Rights around the world, and who recognize the reliability and importance of Bimkom's work. A majority of its funding is from foreign state entities.



על פי ארגון הבריאות העולמי הצריכה המינימלית לאדם עומדת על 100 ליטר ביום, אך בקהילות אלה הצריכה נמוכה בהרבה ויכולה להגיע גם לכמה עשרות בודדות של ליטרים ביום. מעבר לכך איכות המים נמוכה מאד ולעיתים בשל המצוקה נעשה שימוש במים מזוהמים. צריכת מים מזוהמים עלולה לגרום למחלות רבות, במיוחד אצל ילדים, ואף למוות.

בשל המדיניות של ישראל נמנעת מקהילות אלה גם האפשרות לאסוף מי גשמים, שכן כאשר הן חופרות בורות מים, הם ימצאו תחת איום בהריסה ובמקרים רבים ייהרסו או ייסתמו על ידי הצבא. מדיניות התכנון של ישראל אינה מאפשרת הקמה או שיקום של בורות מים ללא היתר ואינה מספקת כלל היתרים לקהילות אלה. במספר מקרים צינור המים הראשי עובר מטרים ספורים מבתי הקהילה אך הם אינם רשאים להתחבר אליו ובמקרים אחרים תוואי הצינור נמצא במרחק לא גדול, כך שבאופן מעשי קל מאד לחבר את הקהילות למים.

"המתנחלים שמקימים התנחלות חדשה מקבלים חיבור לתשתיות ומים תוך 24 שעות ואנחנו שנמצאים כאן הרבה לפניהם לא מגיע לנו מים, איך יכול להיות?"

מכיוון שגישה למים היא תנאי הכרחי למימוש צרכים וזכויות בסיסיים, הזכות למים הינה זכות יסוד המעוגנת במשפט ההומניטארי הבינלאומי. הזכות הזו מטילה על המעצמה הכובשת (ישראל) חובה לספק מים וגם אוסרת על פעולות שיפגעו באספקת מים. גם המשפט החוקתי הישראלי, מכיר בזכות למים כחלק מזכותו של האדם לכבוד.

חירבת מכח'ול - צינור המים של חברת "מקורות" (במרכז התמונה) עובר בתוך בתי הקהילה. למרות זאת לתושבים אין אפשרות להתחבר אליו ולקבל מים זמינים ונקיים

חאשם א דארג', קהילת רועים הת'אלין - בור מים עתיק שנהרס ונסתם על ידי המינהל האזרחי בשל הטענה שאין לו היתר

האגודה לזכויות האזרח בישראל
جمعية حقوق المواطن في اسرائيل
The Association for Civil Rights in Israel

מתכננים למען זכויות תכנון
مخططون من أجل حقوق التخطيط
PLANNERS FOR PLANNING RIGHTS

בְּמקום
بمكوم
BIMKOM

Bimkom, an independent and professional organization, is grateful to its donors who support the promotion of Human Rights around the world, and who recognize the reliability and importance of Bimkom's work. A majority of its funding is from foreign state entities.



בתחילת שנת 2021 פנו הארגונים "במקום" ו"האגודה לזכויות האזרח" למשרד הביטחון, בדרישה לחבר כ-14 קהילות למים, תוך התייחסות למצוקה הממשית של כל אחת מהן, עם דגש על הזכות האוניברסאלית למים ולדרישה הומניטארית לפתור את מצוקת הקהילות. כל פנייה לוותה במפה המראה את הדרך לחבר את הקהילה למים באופן מעשי, על פי קווי המים הנמצאים בקרבתה. המדינה השיבה על חלק מהפניות תוך הטלת האחריות על אספקת המים לתושבים על הרשות הפלסטינית לפי הסכם הביניים, תוך קביעה שמדובר במקבצי בנייה בלתי חוקיים ומתוך טענה כי יש צורך בפנייה לוועדת המים המשותפת. לבסוף לפני שדחתה את הבקשה נאמר כי המנהל האזרחי באמצעות חברת מקורות מספק נקודות מילוי מים, מתוך הרצון לתת מענה הומניטארי לאספקת מים לאוכלוסייה ללא תשתיות מים מוסדרות.

הארגונים שואפים להמשיך ולקדם פתרון מים קבוע והוגן לקהילות ומבקשים להגביר את המאמצים של הרשויות לתת מענה הומניטארי אמיתי לקהילות אלה.

ע'וואליה - ילד ליד צינור המים היחידי של הקהילה, דקות לאחר שנחתך ונותק על ידי המינהל האזרחי

מסאפר יטא - מערכת מים הכוללת מתקן שאיבה סולרי מבור מים, לאחר שנהרסה על ידי המינהל האזרחי



האגודה לזכויות האזרח בישראל
جمعية حقوق المواطن في اسرائيل
The Association for Civil Rights in Israel

מתכננים למען זכויות תכנון
مخططون من أجل حقوق التخطيط
PLANNERS FOR PLANNING RIGHTS

בְּמקום
بمكوم
BIMKOM

Bimkom, an independent and professional organization, is grateful to its donors who support the promotion of Human Rights around the world, and who recognize the reliability and importance of Bimkom's work. A majority of its funding is from foreign state entities.